

LUND UNIVERSITY

Dendrokronologisk analys av fartygslämning mm i samband med sanering vid Beckholmen, Stockholm

Linderson, Hans

2013

Document Version:
Förlagets slutgiltiga version

[Link to publication](#)

Citation for published version (APA):

Linderson, H. (2013). *Dendrokronologisk analys av fartygslämning mm i samband med sanering vid Beckholmen, Stockholm*. (Dendrorapporter i Lund; Vol. 2013:22). Lund University.

Total number of authors:

1

General rights

Unless other specific re-use rights are stated the following general rights apply:

Copyright and moral rights for the publications made accessible in the public portal are retained by the authors and/or other copyright owners and it is a condition of accessing publications that users recognise and abide by the legal requirements associated with these rights.

- Users may download and print one copy of any publication from the public portal for the purpose of private study or research.
- You may not further distribute the material or use it for any profit-making activity or commercial gain
- You may freely distribute the URL identifying the publication in the public portal

Read more about Creative commons licenses: <https://creativecommons.org/licenses/>

Take down policy

If you believe that this document breaches copyright please contact us providing details, and we will remove access to the work immediately and investigate your claim.

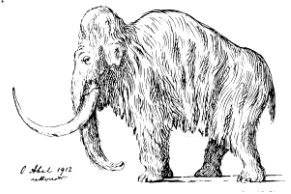
LUND UNIVERSITY

PO Box 117
221 00 Lund
+46 46-222 00 00

LUND UNIVERSITY

DEPARTMENT OF QUATERNARY GEOLOGY
KVARTÄRGEOLOGISKA AVDELNINGEN
HANS LINDERSON

07 Maj 2013

Nationella Laboratoriet för Vedanatomi och Dendrokronologi, rapport nr 2013:22

Hans Linderson

**DENDROKRONOLOGISK ANALYS AV SVARTEK SOM KAN HA SITT
URSPRUNG FRÅN REGALSKEPPET WASA, STOCKHOLM**

Uppdragsgivare: Katerina Nordin, Alumistr SE, U vyzkumu 603, 664 62 Hrusovany u Brna Tjeckien. bolags nr. 29290261 VAT nr. CZ29290261. +420602593965(telefon)

Område: Mälaren? **Prov nr:** 55707-55708 **Antal sågprover:** 2

Dendrokronologiskt objekt: "träbalk"

Information

Beskrivning av tabellen.

"Dendronummer", är en unik identitet för varje prov hanterade på laboratoriet.

"Antal år", årsringar som är analyserade i vissa fall har det inte varit möjligt att mäta årsringsbredden, då har årsringarna räknats, vilket har markerats med "+n".

I samma kolumn förekommer någon gång noteringen "ew" eller "lw" dessa termer härrör från engelskans early wood (vårved) och late wood (sommarved) och beskriver graden av den yngsta/sista årsringens utveckling. Detta indikerar att virket är avverkat på sommaren.

"Antal radier", antalet uppmätta sektioner från innersta till yttersta årsring i virket. Vanligtvis mäts två radier på ett sågprov och en radie på ett borrhprov.

"splint, vankant, bark" indikerar hur många årsringar som saknas i provet. Förutsatt att provet går att datera och man har vankant eller bark i provet så får man en årsexakt datering (extrema undantag finns). "nära vankant" uppges när det finns indikationer om detta, till exempel i fältanteckningar eller om en sågskiva följer en naturlig kurvatur i rundvirket. Om vankant (den rundade avslutningen av virket där barken har försvunnit) saknas och splinten syns kan man beräkna fällningsåret med hjälp av splintstatistiken för olika trädslag och förhållanden. Vanligtvis används 17 ± 7 år på ek och en mer varierad bild på tall med en maximal variation på ± 20 år. Saknas splinten ("ej sp") anges en så kallad "efterdatering" (*terminus post quem*). Virket får då en äldsta möjliga datering. Teoretiskt kan virket vara hur ungt som helst men mer troligt handlar det om några tiotal år senare avverkning än angivna efterdatering. Detta diskuteras vanligtvis i rapporten.

"Datering av yttersta årsring i provet", är alltid årsexakt vid en datering. Om provet inte kan korsdateras med en daterad dendrokronologisk serie anges "ej datering". Detta uppträder oftast vid ett litet årsringsantal (unga/snabbvuxna/kraftigt nedbrutna träd), udda trädslag (i Sverige är ek och tall bäst), för få prover från den undersökta konstruktionen, störd tillväxt etc.

"Beräknat fällningsår" här görs en beräkning utifrån dateringen av den yttersta årsringen i provet och hur många årsringar som beräknas saknas i provet. Felmarginalen som anges täcker mer än 95 procent av proverna. Finns barken eller vankanten kvar på provet ges dateringen påföljande vinterhalvår om inga andra noteringar har gjorts. Vinterhalvåret avser trädets viloperiod så att ingen årsringsbildning sker i stamvirket, viloperioden påbörjas normalt i augusti och pågår till maj söder om Norrlandsgränsen (ungefär Dalälven). Stamvirkets viloperiod blir succesivt längre mot fjällens trädgräns.

I kolumnen längst till höger kan olika informationer förkomma. En vanlig är "trädet's egenålder", vilket avser från grodd till död (avverkning).

Resultat:

CATRAS Dendro nr:	Prov Nr :	Träd slag	Antal år; 2 radier om inget annat anges	Splint (Sp) Bark (B) Vank. (W)	Datering av yttersta årsring i provet	Beräknat Fällningsår E(Efter) V(vinterhalv-året)	Trädets Egenålder uppskattn	Enhetlig grupp
55707	1	Ek	30	Ej sp	(1602)	(e 1612)	100-300	A
55708	2	Ek	43	Ej sp	(1602)	(e 1612)	100-300	A

Uppgifter inom parentes är inte helt säkra

Kommentarer till resultaten:

De två proverna är tagna från samma träd. Virket saknar splint, därför kan bara en ”efter” (*terminus post quem*) datering ges (se informationstexten ovan). Analysen uppfyller inte de kriterier vi har för en säker datering. Emellertid är min bedömning den, att virket troligen är avverkat efter år 1612. Om man utgår ifrån att detta är riktigt så är en sannolik fällningstid 1620-1650. En fråga var om detta virke kan ha något samband med Vasa-skeppet. Detta byggdes på 1620-talet, följaktligen kan detta vara möjligt.

Hans Linderson, Laboratorieföreståndare

Sölvegatan 12, S-223 62 Lund Tel. +46-46-2227891, Fax +46-46-2224830 e-mail: Hans.Linderson@geol.lu.se

Faktura framställs senare av Lunds Universitet.

Mätresultaten kommer att bevaras på laboratoriet och utnyttjas i universitetets forskning.

Proverna kommer att ingå i RAÄ´s arkiv och förvaltas av laboratoriet.

Rapporter och andra skrifter angående de dendrokronologiska resultaten tas tacksamt emot.

Med hälsning och önskan om fortsatt samarbete.

Hans Linderson, Laboratorieföreståndare

Lunds Universitet

Laboratoriet för Vedanatomi och Dendrokronologi, Sölvegatan 12, 223 62 Lund

E-post: Hans.Linderson@geol.lu.se

Tel: 046-2227891 , 0738-448812